

УДК 81'44

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.0/25.178955>

Вікторія СВІНЦІЦЬКА,

orchid.org /0000-0003-1142-3685

студентка VI курсу, факультету прикладної лінгвістики

Національного університету «Львівська політехніка»

(Львів, Україна) viktoriasvintsitska92@gmail.com

ЛІНГВОКОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КЛЮЧОВИХ КОНЦЕПТІВ У НАРАТИВНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ А. КОНАН ДОЙЛА ТА А. КРІСТІ)

Стаття висвітлює результати дослідження, виконаного у лінгвокогнітивному руслі, а саме окреслюються типи взаємозв'язків ключових концептів детективного нарративу. Об'єктом дослідження є система базових концептів, реалізована лексичними засобами в наративному дискурсі, на матеріалі творів класиків британського детективу – Артура Конан Дойла та Агати Крісті.

Аналіз здійснено відповідно до обраного алгоритму, який містить такі етапи: 1) визначення концептів ЗЛОЧИН (CRIME), ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL), ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY) і ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE) як ключових концептів детективного нарративу; 2) виявлення засобів вербалізації ключових концептів; 3) визначення лексико-семантичних варіантів значень та імен ключових концептів.

Аналіз матеріалу дослідження показав, що ключовими концептами у детективному наративі виступають концепти ЗЛОЧИН (CRIME), ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL), ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY) і ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE). Згадані вище концепти займають особливе місце в наративному дискурсі, виступають у ролі елементів формування змістовнотематичного ядра твору. Безумовно, їх наявність є однією із обов'язкових умов приналежності твору до детективного нарративу. Саме взаємозв'язок вказаних концептів формує цілісність детективного твору.

Матеріалом дослідження слугують дискурсивні фрагменти творів, що містять лексичні одиниці, які вербалізують концепти ЗЛОЧИН (CRIME), ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL), ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY) і ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE) у класичному детективному наративі.

Обрані фрагменти було отримано методом суцільної вибірки з текстів творів представників класичного британського детективу Артура Конан Дойла ("The Memoirs of Sherlock Holmes", "The Return of Sherlock Holmes", "The Adventures of Sherlock Holmes") і Агати Крісті ("Cards on the Table", "Death in the Clouds", "Dumb Witness", "Elephants Can Remember", "Murder in Mesopotamia", "Murder on the Orient Express", "One, Two, Buckle My Shoe", "Peril at End House", "Sad Cypress", "The A.B.C. Murders", "The Big Four", "The Murder of Roger Ackroyd", "The Murder on the Links", "The Mysterious Affairs at Styles"). Обсяг аналізованого ілюстративного матеріалу сягає 4 700 сторінок.

Ключові слова: *наративний дискурс, детективний наратив, класичний детектив, концепт, вербалізація концепту, лексико-семантичний варіант.*

Viktoriia SVINTSITSKA,

orchid.org /0000-0003-1142-3685

Student

Lviv National Polytechnic University

(Lviv, Ukraine) viktoriasvintsitska92@gmail.com

LINGUOCOGNITIVE ASPECT OF THE KEY CONCEPTS' SYSTEM VERBALIZATION IN THE NARRATIVE DISCOURSE (ON THE DETECTIVE NOVELS' MATERIALS WRITTEN BY ARTHUR CONAN DOYLE AND AGATHA CHRISTIE)

The article demonstrates the results of the research carried out in the lingual-cognitive direction, and specifically describes the types of the key concepts interactions in the detective narrative. The object is the system of the basic concepts, represented by lexical means in the narrative discourse, based on the works of the classical British detective story writers – Arthur Conan Doyle and Agatha Christie.

The current analysis is performed in accordance with the beforehand chosen algorithm. It consists of the following steps: 1) defining the concepts CRIME, CRIMINAL, MYSTERY and DETECTIVE as the key concepts of the detective narrative; 2) identifying the verbalization means of the key concepts; 3) defining the lexical-semantic variants and correspondingly names of the key concepts.

Following the analysis of the research material it was concluded that the concepts *CRIME*, *CRIMINAL*, *MYSTERY* and *DETECTIVE* are the key concepts in the detective narrative. The aforementioned concepts play an important role in the narrative discourse and appear to be the elements forming thematic core of the novel. Undoubtedly, their presence can guarantee the work's affiliation to the detective narrative. It is the relationship of these concepts which forms the integrity of the detective novel.

The discursive fragments of the novels containing lexical units that verbalize the concepts *CRIME*, *CRIMINAL*, *MYSTERY* and *DETECTIVE* in the classical detective narrative were chosen as materials for the study. Selected fragments were obtained by using a continuous sampling method in the works of Arthur Conan Doyle ("The Memoirs of Sherlock Holmes", "The Return of Sherlock Holmes", "The Adventures of Sherlock Holmes") and Agatha Christie ("Cards on the Table", "Death in the Clouds", "Dumb Witness", "Elephants Can Remember", "Murder in Mesopotamia", "Murder on the Orient Express", "One, Two, Buckle My Shoe", "Peril at End House", "Sad Cypress", "The A.B.C. Murders", "The Big Four", "The Murder of Roger Ackroyd", "The Murder on the Links", "The Mysterious Affairs at Styles"). The amount of the analyzed illustrative material is 4 700 pages.

Key words: narrative discourse, detective narrative, classical detective, concept, verbalization of the concept, lexical-semantic variant.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці науковці надають особливе значення прагматичним та динамічним аспектам мови і їх зв'язкам із уявленнями у свідомості індивіда. Когнітивні ж лінгвісти також звертають особливу увагу на існування концептів у дискурсі.

Відтак **актуальним** автор вважає дослідження системи концептів, що формують змістове ядро детективного нарративу як одного з типів художнього дискурсу, беручи до уваги сучасні методологічні напрацювання як дискурсузнавства, так і когнітивної лінгвістики.

Аналіз досліджень. Аналіз характеристик базових концептів детективного нарративу розглянутий, беручи до уваги різні методологічні підходи: теоретичний, емпіричний, кількісний тощо. Вербалізація концепту *ЗЛОЧИН* була вивчена раніше, але на базі творів американського варіанту англійської мови [8].

Крім того, на матеріалах англійськомовних та російськомовних творів була описана структура головних концептів детективу: *ЗЛОЧИН / CRIME*, *ПОКАРАННЯ / PUNISHMENT*, *ТАЄМНИЦЯ / MYSTERY*, *РОЗСЛІДУВАННЯ / INVESTIGATION*, а також їх мовна реперезентація [13]. У сфері англійськомовного детективного нарративу досліджені ключові концепти *ЗЛОЧИН (CRIME)*, *ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL)*, *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* і *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)*, що справедливо визнані базовими для детективного дискурсу загалом (3).

Зокрема важливо згадати, що у когнітивній моделі нарративного дискурсу було виділено п'ять учасників комунікативного акту: Убивця, Жертва, Детектив, Помічник, Свідок (5). Також концепти *ТАЄМНИЦЯ*, *ЗЛОЧИН*, *ЖЕРТВА*, *ЗЛОЧИНЕЦЬ*, *СЛІДСТВО* були охарактеризовані як прецедентні феномени детективного нарративу на матеріалах творів, написаних англійською та російською мовами (6).

Мета статті – проаналізувати лінгвокогнітивні характеристики вербалізації базових концептів детективного нарративу, а саме: *ЗЛОЧИН (CRIME)*, *ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL)*, *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* і *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)* і з'ясувати можливі перетини їх зв'язків.

Виклад основного матеріалу. Останні кілька десятиліть у лінгвістиці не вщухає наукова дискусія щодо природи дискурсу. Ця проблема залишається актуальною й досі, тому одиниці дискурсу завжди під пильною увагою. Категорію «дискурс» справедливо вважають однією із найвагоміших у комунікативній лінгвістиці та сучасних соціальних науках. Вона, як і будь-яке інше широковживане поняття, допускає не лише різні варіанти вимови, але і велику кількість наукової інтерпретації (7).

Проблема актуалізації наратологічного дискурсу в літературознавчих дослідженнях виникає зовсім не випадково оскільки на сьогодні існує можливість численних модифікацій дослідницького процесу. Здобутки основних шкіл наштовхують на думку про те, що існує потреба іншого прочитання відомих та маловідомих текстів. Теоретико-методологічна база наратології представлена працями Ц. Тодорова (11), Ж. Женетта (9), В. Шміда (12), дослідженнями представників англійськомовних та німецькомовних шкіл.

Безумовно, реальність створює нарративні процедури. У цьому контексті нарратив сміливо можна розглядати як основну форму дискурсивної реальності, обов'язково пов'язану із соціокультурними спільнотами, для яких вона є певною умовою самовизначення. Французький постмодерніст Жан-Франсуа Ліотар визначає нарацію одним із можливих типів дискурсу. На думку дослідника, нарративи характеризують певний тип дискурсу в різні історичні періоди (Ліотар, 1998: 48).

Й. Брокмейер і Р. Харре визначили нарратив як один із підвидів дискурсу, цим самим заперечуючи його як опис певної онтологічної реальності:

«Хоча наратив може окреслювати індивідуальні та ситуаційні версії реальності, його використовують в загальноприйнятих лінгвістичних формах, таких як жанри, структури сюжету, лінії оповіді, риторичні тропи. Таким чином історія, яку оповідають, і ситуація, в якій її оповідають, пов'язана із базовою культурно-історичною структурою. По-іншому кажучи, наш локальний репертуар наративних форм переплітається з більш широким культурним набором дискурсивних порядків» (Брокмейер, 2000: 30).

Ілюстративною базою для дослідження було обрано фрагменти текстів детективного наративу, а саме твори Артура Конан Дойла та Агати Крісті з метою аналізу системи концептів, які формують змістовне ядро цього наративу. Цікаво, що у свідомості людей, об'єднаних мовою та історією, завжди існує певний набір концептів, культурних кліше, уявлень та стандартних символів, за якими закріплений певний смисл, усі вони становлять культурну пам'ять носіїв певної мови чи культури загалом, без якої неможливе існування жодної комунікативної системи. Звідси випливає, що концепт належить до свідомості і включає, на відміну від поняття, не лише описово-класифікаційні, а й чуттєво-вольові та образно-емпіричні характеристики.

Взагалі термін «концепт» можна зустріти у працях різних мовознавчих напрямків, серед яких: лексична семантика, соціолінгвістика, етнолінгвістика тощо. Проте саме у лінгвокогнітивних студіях, без сумніву, термін «концепт» відіграє провідну роль.

Дослідження концептів бере свій початок ще із далекого вчення Платона про ідеї. С. Аскольдов став одним із перших сучасних мовознавців, хто у своїй праці «Концепт і слово» дослідив концепт. Науковець стверджує, що концепт – це узагальнене поняття, яке особа певним чином «переживає» і яке здатне пробудити емоції (Аскольдов, 1997: 240). Концепт представлений у мисленні індивіда відповідною множиною образів або конкретних уявлень одного типу. Цікаво, що один і той же концепт в різних людей може містити інформацію абсолютно різного обсягу.

Можна зробити висновок, що пояснення концепту насамперед залежить від багатьох чинників: філософських, етнічних, міфологічних, релігійних та психологічних, які і визначають його комплексний характер. Найчастіше ці чинники відображаються в художньому дискурсі, що додає до розуміння концепту нові конотативні відтінки.

Аналізуючи систему концептів детективного наративу, важливо насамперед дати визначення

класичного детективу, якому притаманні свої канонічні особливості та ознаки.

Класичний детектив як різновид детективу, в якому простежувалася «бездоганно побудована інтрига», а злочинець заздалегідь не відомий, сформувався під впливом Е. А. По і А. Конан Дойла. Їхні традиції згодом підхопила Агата Крісті. Якнайповніше традиція класичного детектива («the classic detective fiction») у період «Золотого віку» детективу в 20-ті роки ХХ століття була розвинена А. Крісті під впливом творчості А. Конан Дойла (Адамов, 1980: 9–21).

Успіх персонажів, створених А. Конан Дойлом і А. Крісті («the worldwide success of Arthur Conan Doyle's Sherlock Holmes and Agatha Christie's Poirot»), можна пояснити популярністю типу «великого приватного детектива», розробленого А. Конан Дойлом. Отже, класиками детективного жанру справедливо можна вважати А. Конан Дойла та А. Крісті.

Класичний детектив завжди побудований за чітко визначеною формулою: матеріалом для такого твору слугує таємниця небезпечного і заплутаного злочину і всі події, що навіть здавалося б не мають відношення до злочину, розвиваються в напрямку її розгадки. Таким чином, детектив як літературний твір вирізняється особливим типом побудови сюжету. У ньому зображується розкриття заплутаної таємниці, пов'язаної із розслідуванням злочину, яке успішно проводить представник поліції або приватний детектив. Логічно, що завершується твір викриттям і покаранням злочинця. Така структура дозволяє визначити основні компоненти детективного тексту. Окреслена структура є підставою для виокремлення ключових концептів детективного дискурсу – *ТАЄМНИЦІ, ЗЛОЧИНУ, ДЕТЕКТИВА, ЗЛОЧИНЦЯ*.

Алгоритм аналізу ключових концептів детективного наративу включає кілька етапів.

1) Перший етап передбачає визначення ключових концептів у детективному дискурсі;

2) Другий етап містить виявлення засобів вербалізації ключових концептів детективного наративу;

3) На третьому етапі, в результаті застосування семного аналізу, досліджується значення лексем *mystery, crime, detective, criminal* – імен ключових концептів – та їх синонімів і визначаються лексико-семантичні варіанти (ЛСВ).

Відомо, що концепт може бути вербалізований за допомогою різних засобів: лексичних, фразеологічних, синтаксичних тощо. Проте, безумовно, найпродуктивнішими є лексичні засоби тому, що

їхнє використання передбачає присвоєння концепту певного імені.

Насамперед важливо визначити ряд лексем-синонімів, що вербалізують обрані концепти.

1) Концепт ЗЛОЧИН (CRIME):

Проаналізувавши джерела (14), (15), (16), (17), (18), (19) було встановлено, що синонімічними можна вважати лексеми: *crime, offence, violation, breach, felony, transgression, misdeed, misdemeanor*. Названі лексеми об'єднані спільною семою «порушення закону» (*violation of law*). Наприклад:

“*Whatever the motives of these extraordinary crimes, robbery is certainly not one of them*” / A. Conan Doyle, “The Return of Sherlock Holmes”.

У наведеному синонімічному ряді автор виокремлює лексему-домінанту – *crime*. Аналізуючи вибірку обсягом 4 700 сторінок, методом автоматичного пошуку було визначено, що частота її вживання є найбільшою: *crime* – 1 530, *offence* – 98, *violation* – 14, *breach* – 12, *felony* – 9, *transgression* – 4, *misdeed* – 2, *misdemeanor* – 2. У відсотковому відношенні частота вживання аналізованих концептів виглядає так: *crime* – 89%, *offence* – 5,7%, *violation* – 0,81%, *breach* – 0,69%, *felony* – 0,52%, *transgression* – 0,23%, *misdeed* – 0,11%, *misdemeanor* – 0,11% (Табл. 1)

Таблиця 1
Частотність лексем-репрезентантів концепту ЗЛОЧИН (CRIME) у детективному наративі

Лексема	Абсолютне число	Частотність (%)
Crime	1 530	89
Offence	98	5,7
Violation	14	0,81
Breach	12	0,69
Felony	9	0,52
Transgression	4	0,23
Misdeed	2	0,11
Misdemeanor	2	0,11

У детективному наративі, що представлений у дослідженні текстами класичного детективу, актуалізовані такі значення лексеми *crime*:

- 1) ЛСВ 1 «порушення норми закону (права»;
- 2) ЛСВ 2 «помилка»;
- 3) ЛСВ 3 «порушення норми моралі».

Проаналізувавши семний склад лексем, що репрезентують концепт ЗЛОЧИН (CRIME) з'ясовано, що лексема *crime* містить ядерні ознаки досліджуваного концепту, найповніше передає зміст, називає це поняття, а тому можна стверджувати, що вона є іменем досліджуваного концепту.

2) Концепт ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL):

Синонімічний ряд лексем, що вербалізують концепт ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL) у детективному наративі, становлять лексеми *criminal, crook (informal), villain (informal), malefactor, perpetrator, offender, felon, wrongdoer, outlaw*. Перераховані лексеми об'єднані спільною семою «той, хто порушує закон / скоює злочин» (*someone who breaks the law / one who commits a crime*). Наприклад:

“*...a case of burglary can make a shrewd guess at the offender*”

/ A. Christie, “The Murder on the Links” /

У цьому синонімічному ряді лексем автор виокремлює доміную – лексема *criminal*. Аналізуючи вибірку обсягом 4 700 сторінок, методом автоматичного пошуку було встановлено, що власне ця лексема є найбільш частотною: *criminal* – 410, *crook (informal)* – 93, *villain (informal)* – 71, *malefactor* – 12, *perpetrator* – 11, *offender* – 7, *felon* – 4, *wrongdoer* – 2, *outlaw* – 2. Відсоткове відношення частоти вживання лексем виглядає так: *criminal* – 67,1%, *crook (informal)* – 15,22%, *villain (informal)* – 11,6% , *malefactor* – 1,96%, *perpetrator* – 1,8%, *offender* – 1,14%, *felon* – 0,65%, *wrongdoer* – 0,32%, *outlaw* – 0,16% (Табл. 2)

Таблиця 2

Частотність лексем-репрезентантів концепту ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL) у детективному наративі

Лексема	Абсолютне число	Частотність (%)
Criminal	410	67,1
Crook	93	15,22
Villain	71	11,6
Malefactor	12	1,96
Perpetrator	11	1,8
Offender	7	1,14
Felon	4	0,65
Wrongdoer	2	0,32
Outlaw		0,16

У наративному дискурсі, репрезентованому текстами класичного англійськомовного детективу, актуалізовані такі значення лексеми *criminal*:

- 1) ЛСВ 1 «особа, яка скоїла злочин»;
- 2) ЛСВ 2 «особа, яку звинувачують (засуджують) у скоєнні злочину».

Дослідження семного складу лексем-репрезентантів концепту ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL) свідчить, що лексема *criminal* містить ядерні ознаки досліджуваного концепту, складає його зміст і справедливо може вважатися його іменем.

3) Концепт *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)*:

Насамперед синонімічний ряд лексем, що вербалізують концепт *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* в детективному дискурсі, становлять лексеми *mystery, secret, puzzle, riddle, enigma, rebus*. Названі лексеми об'єднані спільною (інтегральною) семою «щось / хтось, що / кого складно зрозуміти або пояснити» (something or somebody difficult to understand or explain). Наприклад:

“But behind it lies a deeper riddle. And to solve that will be difficult”

/ А. Christie, “The Murder on the Links” /

Здійснивши аналіз за критерієм частотності, було визначено, що лексема *mystery* є домінантою цього синонімічного ряду. Абсолютна частота лексем: *mystery* – 420, *secret* – 338, *puzzle* – 43, *riddle* – 18, *enigma* – 11, *rebus* – 3. Відсоткове відношення є таким: *mystery* – 50,42%, *secret* – 40,57%, *puzzle* – 5,16%, *riddle* – 2,16%, *enigma* – 1,32%, *rebus* – 0,36% (Табл. 3)

Таблиця 3

Частотність лексем-репрезентантів концепту *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* у детективному наративі

Лексема	Абсолютне число	Частотність (%)
Mystery	420	50,42
Secret	338	40,57
Puzzle	43	5,16
Riddle	18	2,16
Enigma	11	1,32
Rebus	3	0,36

Аналіз дефініцій лексеми *mystery*, зафіксованих у словниках сучасної англійської мови, дозволив виділити 4 лексико-семантичних варіанти (ЛСВ):

1. ЛСВ 1 – «щось незрозуміле, невідоме» (something unexplained, unknown);
2. ЛСВ 2 – «детектив» (a novel, short story, play, or film with a crime in a plot);
3. ЛСВ 3 – «містерія» (a medieval religious drama based on a biblical theme);
4. ЛСВ 4 – «таїнство» (Christianity sacrament; esp. the Eucharist).

Здійснивши аналіз, було встановлено, що із шести лексем, що називають концепт *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* й об'єднані інтегральною семою «те, що незрозуміле, нез'ясовне», саме лексема *mystery* має ядерні ознаки досліджуваного концепту, і, отже, є його іменем.

4) Концепт *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)*:

Ряд лексем-синонімів, що вербалізують концепт *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)* у детектив-

ному наративі, становлять лексеми *detective, investigator, sleuth informal, inquiry agent, sleuth-hound(informal)*, об'єднані спільною семою «той, хто розслідує злочин» (one who investigates a crime). Наприклад:

“John Clay, the murderer, thief, smasher, and forger”

/ А. Conan Doyle, “The Adventures of Sherlock Holmes” /

У цьому синонімічному ряду виділяється домінанта – лексема *detective*, яка є найбільш частотною з точки зору аналізу абсолютної частоти, здійсненого шляхом автоматичного пошуку: *detective* – 424, *investigator* – 81, *sleuth (informal)* – 12, *inquiry agent* – 8, *sleuth-hound(informal)* – 8. У відсотках маємо такий результат: *detective* – 79,54%, *investigator* – 15,19%, *sleuth* – 2,25%, *inquiry agent* – 1,5%, *sleuth-hound* – 1,5% (Табл. 4)

Таблиця 4

Частотність лексем-репрезентантів концепту *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)* у детективному наративі

Лексема	Абсолютне число	Частотність (%)
Detective	424	79,54
Investigator	81	15,19
Sleuth	12	2,25
Inquiry agent	8	1,5
Sleuth-hound	8	1,5

Виокремлено 3 лексико-семантичні варіанти, між якими простежується певний зв'язок:

- 1) ЛСВ 1 «поліцейський, який розслідує злочин»;
- 2) ЛСВ 2 «той, хто отримує докази або інформацію»;
- 3) ЛСВ 3 «приватний сищик».

Лексема *detective* містить ядерні ознаки досліджуваного концепту, складає його зміст, є найбільш частотною, стилістично нейтральною. Тому, безперечно, лексема *detective* і є іменем концепту.

Висновки. Виходячи з уявлення представників наукової спільноти про дискурс як про систему комунікативних і когнітивних складових, виокремлені характерні для обраного дискурсу концепти, які визначають його комунікативні та когнітивні властивості.

Ілюстративним матеріалом було обрано тексти, які функціонують у межах тієї ж комунікативної сфери. Здійснений аналіз досліджуваного матеріалу дозволяє зробити висновок про те, що у системі концептів детективного наративу ціл-

ком справедливо ключовими можна вважати концепти *ЗЛОЧИН (CRIME)*, *ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL)*, *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* і *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)*.

Під ключовими концептами детективного нарративу автор розуміє концепти, які виступають ключовими ментальними утвореннями, на відміну від нейтральних, оскільки концентрують дискурс, створюють загальний контекст.

Аналіз системи базових концептів детективного дискурсу проведено за допомогою опису лексичних засобів, що вербалізують концепти

в дискурсі. Безумовно, лексичний спосіб репрезентації концепту є найбільш продуктивним, при цьому ім'я концепту – ключове слово – найбільш повно окреслює зміст концепту. Проаналізувавши семний склад лексем, було встановлено, що іменами концептів *ЗЛОЧИН (CRIME)*, *ЗЛОЧИНЕЦЬ (CRIMINAL)*, *ТАЄМНИЦЯ (MYSTERY)* і *ДЕТЕКТИВ (DETECTIVE)* виступають лексеми *crime*, *criminal*, *mystery*, *detective* відповідно.

Перспективу подальших досліджень автор бачить у визначенні й описі змістовних зв'язків між ключовими концептами детективного нарративу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамов А. Г. Мой любимый жанр – детектив: Советский писатель, 1980. 312 с.
2. Аскольдов С. А. Концепт и слово. Антология : Academia, 1997. С. 67–279.
3. Бехта Т. О. Лінгвокогнітивне моделювання англійського детективного дискурсу. Львів, 2009. 235 с.
4. Брокмейер И. Нарратив: проблемы и обещания одной альтернативной парадигмы. 2000. С. 29–42.
5. Ватолина Т. Г. Когнитивная модель детективного дискурса. Иркутск, 2011. 209 с.
6. Ваховская О. В. Вербализация концепта ГРЕХ в англоязычном дискурсе. Харьков, 2011. 291 с.
7. Дейк Т. А. К определению дискурса [Электронный ресурс]. London, 1998. Режим доступа: <http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/vandijk2.htm>.
8. Евтушок Ю. Г. Антология концептов. Гнозис, 2007. С. 406–413.
9. Женетт Ж. Вымысел и слог, 1998. С. 342–452.
10. Лиотар Ж. -Ф. Состояние постмодерна. Алетейя, 1998. 278 с.
11. Тодоров Ц. Обличья до екстремі. Львів : Літопис, 2000. 416 с.
12. Шмид В. Нарратология: Языки славянской литературы, 2003. 312 с.
13. Филістова Н. Ю. Структура и семантика детективного нарратива: на материале текстов английских и русских рассказов. Тюмень : ТГУ, 2007. 203 с.
14. Cambridge English Dictionary [Electronic resource]. <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>.
15. Dictionaries and thesauri [Electronic resource]. Access mode: <http://www.dictionary.com/>.
16. Longman Dictionary of Contemporary English Online [Electronic resource]. Access mode: <http://www.ldoceonline.com/>.
17. MacMillan Dictionary [Electronic resource]. Access mode :<http://www.macmillandictionary.com/>.
18. Oxford Advanced Learner's Dictionary [Electronic resource]. Access mode: <http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com>.
19. The Free Dictionary [Electronic resource]. Access mode: <http://www.thefreedictionary.com/>.

REFERENCES

1. Adamov A. G. Moi liubumyi zhanr – detektyv [My favorite genre is a detective] : Soviet writer, 1980. 312 p. [in Russian].
2. Askoldov S. A. Kontsept i slovo [Concept and word]. Anthology: Academia, 1997. pp. 267–279 [in Russian].
3. Bechta T. O. Lingvokognitivne modeliuvania anhlovnojnijh detektyvnogo diskursu [Linguocognitive modeling of English-language detective discourse]. Lviv, 2009. 235 p. [in Ukrainian].
4. Brokmeyer I. Naratyv: Problemy I obeshchaniia odnoi alternativnoi paradigmy [Narrative: Problems and promises of one alternative paradigm]. 2000. pp. 29–42. [in Russian].
5. Vatolina T. G. Kognitivnaia model deteknivnogo diskursa [The cognitive model of detective discourse]. Irkutsk, 2011. 209 p. [in Russian].
6. Vakhovskaya O. V. Verbalizatsiia konthepta Hrehk v anhloiazychnom diskurse [Verbalization of the concept of GREH in the English-speaking discourse]. Kharkiv, 2011. 291 p. [in Russian].
7. Dike T. A. K opredileniiu diskursa [Definition of Discourse] [Electronic Resource]. London, 1998. Access mode: <http://psyberlink.flogiston.ru/internet/bits/vandijk2.htm> [in English].
8. Yevtushok Yu. G. Antolohia kontseptov [Anthology of Concepts] .Gnozis, 2007. p. 406–413 [in Russian].
9. Zhenett J. Vymysel I sloh [Fiction and syllable], 1998. pp. 342–452 [in Russian].
10. Lyotar J.-F. Sostoianie postmoderna [The state of postmodern.] Altaiya, 1998. 278 p. [in Russian].
11. Todorov Ts. Oblycham do ekstremy [Face to extreme]. Lviv : Chronicles, 2000. 416 p. [in Ukrainian].
12. Schmid V. Naratolohia: Yazyki slavianskoy literatury [Narration: Languages of Slavic Literature], 2003. 312 p. [in Russian].
13. Filistova N. Yu. Struktura i semantyka detektyvnogo naratyva [Structure and Semantics of Detective Narrative]. Tyumen : TSU, 2007. 203 p. [in Russian].